

Operaházi Dolgozók Független Szakszervezete
Bárány Balázs Péter elnök részére

Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete
Rotter Oszkár alapszervezet elnök részére

Tárgy: Válasz a 37/2025. Iktatószámú levélre

Tisztelt Elnök Urak!

Az általatok 2025. május 8-án személyesen átadott és 2025. május 9-én írásban megküldött kérdéseitekre az alábbi válaszokat adjuk (kérdések félkövér betűtípussal, válaszok dőlt betűtípussal jelölve).

- 1. A figyelmen kívül hagyott konzultáció során kötött megállapodásban el kívántuk érni, hogy a munkáltató határolódjon el a balettigazgató által irányunkban megfogalmazott, hozzá is méltatlan abszurd feltételezéstől.**

Vállaljon kötelezettséget arra, hogy a jövőben a tavalyi megállapodásban foglaltakat megtartva bonyolódnak a havonta tartandó megbeszélések. Összhangban az alább felsorolt, megígért, adatok birtokában és intézkedések megismerését követően.

Április hóban a munkaidőbeosztások és pihenőidő biiztosítás realizálása, illetőleg milyen intézkedések születtek annak érdekében, hogy a munkaviszonyra vonatkozó szabályok szerint dolgozhassanak, az operaházi munkavállalók!

Miért nem lett megtartva a konzultáció és mi gátolta az Operát a fenti ígéretei teljesítésében?

Álláspontom szerint az Mt. konzultációra és a konzultáció során kötendő megállapodásra vonatkozó rendelkezései nem arra szolgálnak, hogy elhatárolódjunk a balettigazgatótól. A legutóbbi IÉT-n is kifejtettem, hogy nem értek egyet az általatok megfogalmazott kifogással, és Solymosi Tamás balettigazgatónak joga van az általatok „abszurd feltételezésnek” minősített véleményéhez.

A legutóbbi IÉT-n az is elhangzott, hogy az OPERA részéről nem volt olyan megállapodási szándék, hogy a balettigazgató kizárólag egyedül tárgyalhat a szakszervezetekkel. Ha a balettigazgató a hivatkozott tárgyaláson igénybe kívánja venni kollégái segítségét, akkor meghívhatja őket is a tárgyalásokra.

Az április hónapra vonatkozó „kérdést” sajnos nehezen tudom értelmezni. Következetes elvárásom az OPERA minden munkáltatói jogkört gyakorló munkatársa felé, hogy a munkáltatás szabályosan és jogszerűen történjen.

- 2. Az ez év januári vagy a februári IÉT ülésén kértük az elveszejtett irodahelyiségek pótlását, melyre ígéretet kaptunk. Ennek ellenére, mind a mai napig szakszervezetek számára az Opera a KSz-ben**

előírtak szerinti helyiséget nem hajlandó biztosítani, szándékosan nehezítve szakszervezeti tevékenységünket. Miért?

Írásban is megismétlem az IÉT-n többször elhangzott válaszmot: nem „hajlandóság” miatt nem tud az OPERA irodahelyiséget biztosítani, hanem azért, mert fizikailag nincs olyan másik irodahelyiség az OPERA vagyonkezelésében, amit szakszervezeti iroda céljára fel tudnánk ajánlani.

A KSZ-ben azért tudtunk megállapodni az Erkel Színházban található helyiség kijelölésében, mert rendelkezésre állt az adott irodahelyiség. Már a KSZ megkötésekor se volt ugyanakkor lehetőség arra, hogy az Operaházban is kijelöljünk egy irodahelyiséget, ezért született a megállapodás az Operaházi tárgyaló használatáról (KSZ 10.1. pont a) alpont). Tudomásom szerint ezzel az utóbbi lehetőséggel a szakszervezetek ez idáig egyetlen alkalommal sem éltek.

Ugyanakkor szeretném felhívni a figyelmeteket arra, hogy az Erkel Színház május 18-ával teljes egészében az új üzemeltető birtokába kerül, így nem tudjuk tovább garantálni a korábban gondosan bedobozolt iratok és elhelyezett iratok őrzését.

3. 3/ 2025. levélben foglalt bérkövetelés teljesítése elengedhetetlen.

Mikor kapunk gazdasági számításokkal alátámasztott írásbeli választ az elutasítás okaira?

A 2025-ös eredeti elemi költségvetés személyi és járulék előirányzata összesen 14 759 966 000 Ft,-, ezzel szemben a már lekötött személyi és járulék kötelezettségvállalás forrásigénye 18 352 898 027 Ft,-. Ebből következik, hogy az OPERA az idei évben béremelést sem egy későbbi időpontban, sem visszamenőlegesen nem tud biztosítani.

4. 9/2025. levélben kifogásolt csoportos létszámleépítés hónapokon át tartó lebegtetésének a főigazgató részéről mi volt a valós ok?

Álláspontom szerint a főigazgató egyetlen IÉT ülésen vagy munkáltatói tájékoztató levélben sem „lebegtette” a csoportos létszámleépítést. Ezzel szemben valóban elhangzott több egyeztetésen, hogy a 30% béremelés járhat akár munkaviszonyok megszüntetésével is, és hogy az OPERA vezetősége a tavalyi sztrájk óta azon dolgozik, hogy az intézmény működőképességét a nehéz pénzügyi helyzetben is fenntartsa.

5. A 15/2025. levélben a tajvani turnéval kapcsolatos kérdéssora, miért nem kapunk érdemi választ?

A hivatkozott levélbe foglalt kérdéssorra külön fogunk válaszolni.

6. Mennyiben felel meg a valóságnak, hogy a turnét lekötő impresszárió képviselője elmondta, hogy ilyen sanyarú feltétel kínálatot csak a Magyar Állami Operaház vezetése fogadta el?

Nincs tudomásom ilyen tartalmú kijelentésről.

7. A KSZ módosítására irányuló 18/2025. levelünkben foglaltakról az Opera miért utasítja vissza a kötelezően előírt tárgyalásokat?

A hivatkozott levélben azt kéritek, hogy az OPERA munkáltatóként mondjon le arról a döntési jogáról, hogy a működésével összefüggő okkal indokolva munkaviszonyt szüntethessen meg. Ezt a szakszervezeti igényt már a KSZ tárgyalások során is bejelentettétek, és már akkor sem tudunk róla megállapodni. A módosítási igényeket az IÉT-en megtárgyaltuk, és kifejtettem, hogy nem tudunk ebben a kérdésben megállapodni, mivel a felmondási jog gyakorlása körében nem kívánunk vétőjogot biztosítani a szakszervezeteknek.

Megjegyzem, az Mt. 272. §-a a módosítási javaslatra nem ír elő kötelező tárgyalást.

8. A 21/2025. levélre, miért nincs válasz?

A foglalkozás-egészségügyi orvos és orvos asszisztens munkaviszonyának megszűnését (utóbbi munkavállalói felmondással távozott, nem került megszüntetésre a munkaviszonya) követően 2024. december 11-től a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatást szerződés alapján a Semmelweis Egyetem látja el. Ezen szerződés alapján foglalkozás-egészségügyi orvos és orvos asszisztens végzi a szerződésben meghatározott feladatokat, minden héten keddi napon az Operaházban, minden hónap első hétfőjén pedig az Eiffel Műhelyházban, továbbá lehetőség van arra is, hogy a soron kívüli eseteket a SOTE Gyulai Pál utcai rendelőjében fogadják. Feladataik közé tartoznak mindazon a feladatok, amit a jogszabály a foglalkozás-egészségügyi orvos feladatkörébe rendel. A foglalkozás-egészségügyi orvos célirányosan specialistákhoz tudja irányítani az arra rászoruló munkatársainkat.

Az előadások alatti orvosi ügyeleti rendszer nem változott, játszóhelyeinken - a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatástól függetlenül - beosztás alapján 15 fő orvos és orvos asszisztens látja el az előadások alatti ügyeletet. Az orvosi ügyeletet ellátók szerződtetéséről és feladatellátásuk beosztásáról a Főigazgató-helyettesi Igazgatóság gondoskodik. A naprakész beosztást az Főigazgató-helyettesi Igazgatóság megosztja a biztonsági szolgálattal, a nézőtéri felügyelettel és a Művészeti Igazgatósággal. Az ügyelettel és az elsősegéllyel kapcsolatos szabályok és eljárásrend részletesen olvashatók az 1/2025. számú főigazgatói utasítással kiadott Munkavédelmi szabályzat 21. pontjában. A szabályzat az OperaTuttin is elérhető.

Tekintettel arra, hogy a korábban munkaviszonyban álló orvos asszisztens általános munkarendben dolgozott, így a munkaideje lejárt (16.00 óra) és az előadás kezdete előtti ügyeleti ellátás az előzőekben sem volt biztosított.

A képernyős munkakörben foglalkoztatott munkavállalók esetében a foglalkozás-egészségügyi orvos alapvető szemvizsgálati eljárást folytat le, indokolt esetben pedig szemész szakorvosi vizsgálatra ad beutalót. Azon munkavállalóknak, akiknek a munkaköre képernyős munkakörre módosult (zenekari és énekkari tagok), panaszmentesség esetén is részt vesznek szemész szakorvosi vizsgálaton. A szemész szakorvosi vizsgálatokra a SOTE Szemészeti Klinikán kerül sor, a munkavállalókkal előre leegyeztetett időpontban. A zenekari művészek szemvizsgálatára irányuló procedura folyamatban van, az énekkari művészek vizsgálata 2025. májusától indul.

A munkavállalói felelősségbiztosítási rendszer megváltozott. A 2024. május 31-ét követő közbeszerzési eljárás eredményeként továbbra is van felelősségbiztosítása az OPERA-nak, de a balettművészekre vonatkozó speciális rendelkezések kikerültek a szerződésből. Ennek oka az, hogy a közbeszerzési eljárás előkészítése során az OPERA felülvizsgálta az előző években történt biztosítási eseményeket, melynek keretében – többek között - vizsgálta a korábbi évek balett munkabaleseteinek számát, a biztosítási díj nagyságát, a bejelentéstől az ügy lezárásáig tartó időszakot (annak hosszát, tekintettel

egy esetleges hiánypótlási felhívásra is), illetőleg a kártérítésként kifizetett összegeket. A felülvizsgálat eredményeként, kiemelten az eljárás gyorsítása érdekében, a balettművészek a biztosítási körből kiemelésre kerültek.

A fentiekre figyelemmel 2024. június óta a balettművészek munkabalesete kapcsán az OPERA közvetlenül áll helyt. Az OPERA kártérítési szabályzatába beemeltük a munkabalesetekkel kapcsolatos eljárásrendet, valamint készült magyar és angol nyelven egy részletes tájékoztató (melléklet) is, amely az érintett munkavállalók részére 2024. október 16-án kiküldésre került. A tájékoztató részletesen tartalmazza a munkavállalók teendőit és az ügyintézés menetét.

A balettművészek soron kívüli ellátása érdekében az OPERA szerződést kötött ortopéd szakorvosi ügyeleti szolgáltatásra is. A szerződés keretében a szolgáltató vállalja, hogy telefonos ügyeletet biztosít, és a panasz/sérülés bejelentésétől számított 72 órán belül időpontot szervez megfelelő képzővizsgálat(ok)ra, melyet igény esetén ki is értékel, konzultációt biztosít. Ezt a szolgáltatást a MedMentő Kft. biztosítja operás koordinációval.

Továbbra is nyitottak vagyunk minden egészségmegőrzés és betegségmegelőzés témában tett munkatársi és szakszervezeti javaslatokra is, és ezeket finanszírozási lehetőségeink függvényében igyekszünk megvalósítani. Emellett magunk is folyamatosan keressük a jobb, hatékonyabb megoldásokat, például erre a balettművészek üzemi baleseteinek kezelésének reformja.

9. A 22/2025. levélre - tajvani turné tájékoztatója, különös tekintettel; munka elrendelése, "önként vállalt" kötelező munkák, pihenőidők, pihenőnapok, utazási idők, az összes! NEMCSAK A REPÜLÉSI IDŐK, miért nem kaptunk választ?

A 22/2025. számú levelek általánosságban tartalmaz panaszokat, ezért általánosságban tudok válaszolni.

Balettművészek tekintetében „kb. 26 óra munkavégzést” említetek, amit határozottan cáfolok. Senkinek nem került elrendelésre 26 órányi munkaidő. A balettművészek részére a március 30-án 13.15 órakor véget érő munkaidő után legközelebb április 1-jén került beosztásra munkaidő.

Leveletekben állítjátok, hogy az OPERA a munkaidő-beosztást nem készítette el. Számomra ez értelmezhetetlen, hogy hogyan tudta volna a társulat teljesíteni a tajvani turnét, ha nem kaptak beosztást vagy próba- és előadásrendet (mivel a KSZ 29.1. pontja szerint a próba- és előadásrend is munkaidő-beosztás köztétele).

Állítjátok továbbá, hogy a pihenőnapok nem voltak beosztva. Ha nem kapok információt arra nézve, hogy pontosan mely munkavállaló vagy csoport beosztását kell ellenőrizni, és milyen időszakban, akkor érdemi válasszal sem tudok szolgálni. Legjobb tudomásom szerint ugyanakkor mind a balettművészeknek, mind az énekkari művészeknek volt beosztott pihenőnapja.

10. A 25/2025. levélre - pihenőidő ki nem adása, 6 nap után sem – miért nem kapunk választ?

Sem a levél keletkezésének hetében, sem a Húsvét hétfői munkavégzés hetében (mint a levél keletkezéséhez képest leginkább értelmezhető hétfői munkavégzés) egyetlen énekkari tagnak sem

rendeltünk el 6 egymást követő napon túli munkavégzést, az énekkar teljes egészére vonatkozóan a szóban forgó időszakokban az 5 napos munkáltatás volt elrendelve.

11. Mire fordítódik az Erkel színház odaadásáért kapott kettőmilliárd forint?

A 1368/2024. (XI. 28.) Korm. határozat szerint az OPERA-nak biztosítandó egyszeri összeget a személyi előirányzat kipótlására fordítjuk (ld. a 3. kérdésre adott választ).

12. Miért az Operettszínházban játszik telt ház előtt a Hófehérkét?

A Budapesti Operettszínház önálló műsorpolitikával rendelkezik, amire nézve nem tudok felvilágosítást adni.

13. Mikor lesz emelőhátfalas tehergépkocsi, és mikor fizetik a díszítők számára ki 2024.12.01.-től visszamenőleg a helyettesítési díjat?

A kérdéses járművet akkor fogjuk tudni emelőhátfalas tehergépkocsiként használni, ha a szállítási feladatra vonatkozó szerződést megkötöttük, és a járművet nélkülözni tudjuk. A szerződéskötés jelenleg folyamatban van.

A helyettesítési díj tekintetében az OPERA és a szakszervezetek között semmilyen megállapodás nem született, ezért annak kifizetéséről sem beszélhetünk. Kérésekre elkészült a produkciók létszámnormája, de azóta sem világos előttünk, hogy ebből az adatból a szakszervezetek milyen következtetéseket tudnak levonni. Semmilyen számításokkal, módszertannal alátámasztott javaslat nem érkezett tőle. Tudomásom szerint nem is volt olyan előadás az elmúlt időszakban, amikor a meghatározott létszám ne állt volna rendelkezésre.

14. Parsifal, Máté passió előadások tartása során, mennyiben voltak megtartva a KSZ előírásai?

Nincs hivatalos tudomásom arról, hogy az említett előadásokon a KSZ rendelkezései nem voltak betartva. Ahogy más alkalommal is, ezúttal is az a kérésem, hogy ha konkrét problémáról van tudomások, akkor azt olyan részletességgel ismertessék, hogy érdemben vizsgálható legyen a panasz.

15. Miért nem alkalmazza az Opera a felvételek esetén a Rádiózenekar példáját?

Korábbi IÉT-én részletesen megtárgyaltuk ezt a felvetéseket is, és csak megismételni tudom a korábbi álláspontunkat: az Előadóművészeti törvény egyértelműen meghatározza, hogy mi az „előadás”. Szolgáltatott „előadás” esetén lehet (és kell) elszámolni. Az, hogy a Rádió Zenekar másképp alkalmazza a törvényi szabályozást, az a Rádió Zenekar döntése, és nem befolyásolja az Előadóművészeti törvény egyértelmű értelmezését.

16. Az Opera a húsvét ünnepén miért nem vette figyelembe a ZMT véleményét, és miért szegte meg a KSz előírását?

Korábbi IÉT-en részletesen megtárgyaltuk, hogy nem értünk egyet a szakszervezet sajátos ünnepnap vagy ünnepkör értelmezésével. A ZMT részvételével az is megtárgyalásra került, hogy szakmailag kifogásolható, ha valaki próba nélkül teljesít előadást. Ennélfogva csak vitatni tudom a szakszervezetek véleményét, miszerint megsértettük volna a KSz előírásait.

17. A rendelkezésre álló állítólagos szűkös szolgálatszám miatt a balettigazgató a főigazgatóval egyetemben, a balettegyüttes kezdeményezésére hivatkozva, minket becsapva elérte a jogellenes KSz módosítást. Ugyanakkor a balettkarnál gyakorlatilag nincs túlszolgálat. Ezen tény ismeretében akkor mi tette indokolttá a KSz módosítás kezdeményezését?

Korábbi IÉT-k alkalmával részletesen megtárgyaltuk, hogy miért okoz problémát a Magyar Nemzeti Balett működésében a termi próbák hossza, ezért pontosan tudtátok, miért volt szükség a megállapodásra. Visszautasítom azt a szakszervezeti véleményt, hogy bárki félrevezetett volna titeket, és hogy a KSz módosítása jogellenes lenne.

18. Mi tette szükségessé a főigazgató által összeállított pompás évadterv hirtelen visszavonását, majd jelentős átdolgozását?

A legutóbbi IÉT-n is jeleztem, hogy az általatok bemutatott – vitatott eredetű – irat nem volt elfogadott évadterv, így annak visszavonása is értelmezhetetlen. Az évadtervezés egy összetett és bonyolult feladat, amit a fennálló körülmények és várható események befolyásolnak, ezért a kihirdetéséig a főigazgató – a művészeti igazgatókkal konzultálva – többször átdolgozhatja. Mivel nem tudom, milyen és mikori verzióról állítjátok, hogy visszavonásra került, ezért nem tudom ismertetni a konkrét okát az átdolgozásnak. Ugyanakkor változatlanul irányadó a főigazgató többször ismételt alapvetése, hogy a mindenkor érvényes évadterv az OPERA Alapító Okiratába foglalt feladatoknak történő megfelelést, a közönség igényeinek kiszolgálását és a bevételek biztosítását szolgálja.

19. Mi az eredménye a minisztériumi vizsgálatnak?

Csupán feltételezni tudom, hogy a kérdésben a Kulturális és Innovációs Minisztérium által megrendelt átvilágításra utaltok, ugyanis a közelmúltban az OPERA-ban a fenntartó minisztérium vizsgálatot nem folytatott. Az átvilágítást a fenntartó minisztérium rendelte meg, így annak eredményéről is a minisztérium tud felvilágosítást adni.

20. A köszönöm miért ismeretlen szó az Operaház egyes vezetői körében?

Ismételten csak feltételezni tudom, hogy a kérdésben a véleményeteknek adtok hangot. A sugalmazott kritikával nem tudok azonosulni, ugyanis tapasztalatom szerint az OPERA vezetői az Etikai kódexünkben is megfogalmazott, az emberi méltóságot tiszteletben tartó, a kollegialitást és az együttműködést erősítő magatartást tanúsítanak. Ha bárkinek ettől ellentétes tapasztalata van, az említett Etikai kódex biztosít lehetőséget a panasz bejelentésére, ami minden alkalommal kivizsgálásra kerül.

21. Miért nem kapunk választ a főigazgatóhoz írt leveleinkre?

A levelek javarészt nem egzakt kérdéseket tartalmaznak, hanem állításokról, hipotézisekről szólnak. A barokkos körmondatok között nehéz felfedezni a valódi kérdést, melyek gyakran pontatlanok, vagy nehezen értelmezhetők. Számos IÉT-n jeleztük felétek, hogy felvetéseiteket, panaszaitokat konkrétan fogalmazzatok meg, és kollégáimmal ezek ismeretében igyekszünk kivizsgálni az ügyeket. A jelen levél is bizonyítja, hogy számos kérdészetek visszatérő, és többségüket a rendszeres havi IÉT-n megtárgyaljuk. Ezért a kérdésben megfogalmazott általánosítást vitatni vagyok kénytelen.

Kelt: Budapest, 2025. május 27.

Üdvözlettel:

Magyar Állami Operaház
dr. Főző Virág
főigazgató-helyettes

